

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: O. K.
zastoupený advokátkou Mgr. Monikou Deislerovou Wetzlerovou,
sídlem Bedřicha Smetany 167/2, Plzeň,
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 22. 3. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 22. 3. 2024 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 Kč k rukám Mgr. Moniky Deislerové Wetzlerové, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 27. 9. 2023 žalovaná zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu za vychované děti (syna Š., dceru B. a syna O. P.) pro nesplnění podmínek stanovených v přechodném ustanovení čl. II zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Dospěla totiž k závěru, že žalobce o děti nepečoval v největším rozsahu, a tudíž mu nárok na zvýšení starobního důchodu za vychované děti nevznikl. Žalovaná

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vycházela zejména z prohlášení matek dětí, které nesouhlasily s přiznáním výchovného otci, a z evidence o mateřské dovolené, zaměstnání a zdravotním stavu. Dále zohlednila rozsudky opatrovnických soudů, podle nichž byly děti postupně svěřeny do péče žalobce až v pozdějším věku. Následné námitky žalobce žalovaná zamítla a své předchozí rozhodnutí potvrdila.

II. Řízení před soudem

2. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Namítl, že žalovaná řádně nepřezkoumala jeho čestné prohlášení a argumenty a pouze stroze konstatovala, že jím tvrzené skutečnosti nelze nijak ověřit. Žalobce měl za to, že tvrzené skutečnosti bylo možné ověřit pouze čestným prohlášením. Nicméně svědci z jeho okolí mohou dosvědčit, že se o děti staral tak, jak uvedl ve správním řízení. I z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalobce ujal výchovy syna Š. v roce X., tedy když bylo synovi X. let, a dcery B. v roce X., té bylo X. let. Žalobce se tedy ujal výchovy obou dětí po dosažení 8 roku jejich věku a následně o ně prakticky zcela sám až do jejich zletilosti pečoval. Splnil tak podmínku péče po dobu 5 roků podle § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Skutečnost, že by o Š. a B. pečovala v největším rozsahu jejich matka (paní J. Z. K.), z ničeho nevyplývá. Žalovaná ani nemohla vycházet pouze z prohlášení matek dětí (matkou O. P. je L. Č.). Žalobce nesouhlasil a argumentem, že žadateli vzniká nárok na přiznání výchovného tehdy, pokud výchova dítěte měla prokazatelně negativní vliv na jeho pracovní kariéru, jelikož nic takového zákon nepředpokládá. V tom ohledu žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 63 Ad 2/2024-27 ze dne 3. 4. 2024. Žalovaná ani řádně nezohlednila rozsudek Okresního soudu v Kroměříži, jímž byla B. svěřena do péče žalobce. Z něho plyne, že matka bránila žalobci ve styku s dětmi (než došlo ke svěření dětí do péče žalobce). Matka v tomto období tedy o děti nepečovala v největším rozsahu, když žalobci fakticky v péči bránila. O děti se staral i v průběhu roku 2001, což rovněž vyplývalo z rozsudku.
3. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou. Ve svém vyjádření shrnula příslušnou právní úpravu, její smysl a podklady, ze kterých vycházela. Žalobce neprokázal, že by o děti pečoval v největším rozsahu. Co se týče syna O. P., žalobce nedoložil čestné prohlášení matky, což uvedl ve svých námitkách. Ani žalované neposkytl řadu informací, např. zda s paní Č. žil ve společné domácnosti, jakou měrou se podílel na výchově syna atd. Obě matky nesouhlasily s tím, aby žalobci byl zvýšen starobní důchod za vychované děti. Žalobcem odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni na nynější případ nedopadal.

III. Posouzení věci

4. Žaloba je důvodná. Podklady pro rozhodnutí nebyly dostatečné pro zjištění, kdo pečoval o děti žalobci a v jaké míře. Žalobce uplatnil tvrzení vůči tvrzení jeho bývalé manželky, což žalovaná nijak nevypořádala. Ve vztahu ke třetímu dítěti žalobce žalovaný neučinila k většině doby péče žádná zjištění a žalobce nedostal možnost svá tvrzení doplnit.

Obecná východiska posouzení

5. Výchovné je institutem, který zavedl zákon č. 323/2021 Sb., přijatý s účinností od 1. 1. 2023 Upravuje ho nyní § 34a zákona o důchodovém pojištění. V případě důchodů

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

přiznaných před 1. 1. 2023 (což je i případ žalobce) se ovšem použijí přechodná ustanovení čl. II zákona č. 323/2021 Sb.

6. Protože jde o úpravu vzniklou na podkladě poslaneckého pozměňovacího návrhu, trpí dílčími nejasnostmi natolik, že se jí v nedávné minulosti musely opakovaně zabývat správní soudy. Krajský soud v Plzni proto odkazuje především na závěry rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích č. j. 61 Ad 10/2023-34 ze dne 18. 3. 2024, č. 4614/2024 Sb. NSS; Krajského soudu v Brně č. j. 41 Ad 4/2024-34 ze dne 24. 7. 2024, Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Ads 271/2024-35 ze dne 12. 3. 2025, č. 4676/2025 Sb. NSS; a č. j. 7 Ads 324/2024-51 ze dne 30. 5. 2025, ze kterých v obecné rovině vycházel.
7. Podle čl. II bodu 1 zákona č. 323/2021 Sb. platí, že starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. lednem 2023, se zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky stanovené v bodech 3 až 5; toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu.
8. Podle čl. II bodu 3 zákona č. 323/2021 Sb. platí, že podmínky výchovy dítěte se pro účely zvýšení podle bodu 1 posuzují u všech pojištěnců podle právních předpisů účinných ke dni, od něhož byl starobní důchod přiznán, pokud se dále nestanoví jinak; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečoval muž. Výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení podle bodu 1 současně započítat více osobám. Vychovávalo-li totéž dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu; to platí i v případě, že u téhož dítěte byla jeho výchova zohledněna při stanovení důchodového věku ženy.
9. Podle čl. II bodu 4 zákona č. 323/2021 Sb. věty první platí, že pokud byl důchodový věk stanoven se zohledněním vychovaných dětí, zvýší se starobní důchod o tzv. výchovné bez žádosti; za vychované dítě se pro účely přiznání výchovného považuje dítě, k jehož výchově bylo přihlédnuto při stanovení důchodového věku. Podle čl. II bodu 5 zákona č. 323/2021 Sb. pak platí, že pokud se nepostupuje podle bodu 4 (přiznání výchovného bez žádosti), zvýší se starobní důchod o výchovné na základě písemné žádosti podané na předepsaném tiskopisu. V případě starobních důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 lze žádost podat nejpozději do 31. 12. 2024.
10. Žalobci byl starobní důchod přiznán v období do 31. 12. 2022. Naplnění podmínky výchovy dítěte se proto posuzovalo podle podmínek obsažených v § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve spojení s § 4 odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., která provádí zákon o důchodovém pojištění. Ženy naplnily podmínku výchovy dítěte pro nárok na starobní důchod, jestliže osobně pečovaly nebo pečovaly o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň *po dobu deseti roků*. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, pak splnila podmínku výchovy dítěte, jestliže osobně pečovala nebo pečovala o dítě ve věku *do dosažení zletilosti alespoň po dobu pěti roků*; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat (§ 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Podle § 4 odst. 2 prováděcí vyhlášky se pak podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod považovala za splněnou, pečovala-li žena o nezletilé dítě (a) od jeho narození do jeho úmrtí, pokud dítě zemřelo po dosažení šesti měsíců věku, nebo (b) alespoň poslední tři roky před dosažením věku potřebného podle zákona pro vznik nároku na starobní důchod.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

11. Pro přiznání výchovného je tedy třeba naplnit několik podmínek (další podmínky není třeba rekapitulovat):
- A1) osobní péče o dítě ve věku do dosažení jeho zletilosti alespoň po dobu deseti roků, *nebo*
 - A2) v případě ujmoutí se výchovy dítěte až po dosažení osmého roku jeho věku osobní péče o dítě alespoň po dobu pěti roků při kontinuální péči až do dosažení jeho zletilosti, *nebo*
 - A3) v případě úmrtí dítěte staršího šesti měsíců osobní péče od jeho narození do jeho úmrtí; *nebo*
 - A4) osobní péče o nezletilé dítě alespoň poslední tři roky před dosažením věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod, *a*
 - B) osobní péče v *největším rozsahu*, pokud dítě (od narození po dosažení zletilosti) vychovávalo více osob.
 - C) žadatel se vůči dítěti nedopustil úmyslného trestného činu proti životu a zdraví, proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo proti rodině a dětem.
12. Žalobci by tedy vznikl nárok na výchovné při kumulativním naplnění podmínek A1/2/3/4), a event. B) pokud dítě vychovávalo více osob a C). Pokud by přitom podmínka výchovy dítěte pro nárok (ženy) na starobní důchod ve smyslu předestřených požadavků právní úpravy, tj. podmínka A1/2/3/4) byla splněna pouze u jedné osoby, naplnění podmínky B) se již u ní zkoumat nebude. To ale není případ žalobce, pro jehož posouzení je výklad pojmu „péče v největším rozsahu“ stěžejní.
13. Právě k pojmu *péče v největším rozsahu* se správní soudy opakovaně vyjádřily. Lze tak jen shrnout, že otázku osobní péče je třeba hodnotit z časového hlediska, podle konkrétních okolností případu žalobce a jeho rodiny. Je třeba mimo jiné hodnotit, v jakém období byla péče výlučná, kdy byla společná, jak byla intenzivní, kdo vykonával každodenní činnosti, a rovněž zda jiná osoba byla v dané době fakticky z péče vyloučena. Pro určení toho, kdo se pro účely přiznání výchovného staral o dítě v největším rozsahu, je důležité, aby se výchova posuzovala jako celek během celého období nezletilosti dítěte. To znamená, že by mělo dojít k celkovému zhodnocení výchovy poskytované všemi osobami v různých fázích vývoje a výchovy dítěte. Podstata hodnocení, kdo děti vychovával v největším rozsahu, spočívá v tom, která osoba o ně v celém období, kdy byly nezletilé, *osobně* pečovala v největším rozsahu chápaném převážně *časově*. Na vyměřovací základ takové osoby totiž měla výchova dítěte (v okruhu ostatních uvažovaných osob, které se na výchově dítěte též podílely) největší negativní dopad. Právě to se zákonodárce pokusil kompenzovat zavedením výchovného.

Různá období péče

14. Při péči více osob po dobu nezletilosti tak obvykle bude možné rozlišit určitá období, která se od sebe odlišují právě povahou péče: období po narození dítěte, období společné a obsahově vyrovnané péče, období výlučné či převažující péče po úmrtí některé z pečujících osob nebo po vzájemném odloučení se rodičů dítěte (např. po rozvodu jejich manželství).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

15. Nejvyšší správní soud k tomu jako příklad uvedl, že ve většině případů bude o dítě v nízkém věku (do 3 let) pečovat jako primární pečovatel nejspíše jeho matka a bude tak (v tomto období) pečovat o dítě ve větším rozsahu než otec. Následně může být péče rodičů i rovnoměrná (rodiče se např. střídají v doprovázení do školy, kroužků aj.). V takovém případě by proto výchovné zcela logicky a v souladu se smyslem zákonné úpravy náleželo matce, která bude mít „náskok“ ve formě mateřské (rodičovské) dovolené. V životě však mohou nastat i takové situace (např. rozvod), v jejichž důsledku přejde péče o dítě v pozdějším věku výhradně na druhého rodiče. Pokud se tak stane a *otec převezme péči o dítě např. v jeho 10 letech a zbylých 8 let bude o dítě výhradně pečovat, je zřejmé, že o dítě bude pečovat v největším rozsahu ve smyslu výše citované zákonné úpravy.* K mimořádné náročnosti péče o dítě v jeho nejranějším věku je třeba při posuzování celkové péče o ně přihlížet. V naznačeném příkladu by však výchovné mělo náležet otci, a to i v případě, že se tato péče nijak viditelně a kvantifikovatelně nepromítla do jeho pracovních možností. Opačný výklad by totiž vedl k závěru, že nárok na výchovné má ve skutečnosti pouze ten, kdo s dítětem zůstal na mateřské/rodičovské dovolené, a péče o dítě ve starším věku by byla zanedbatelná. To však nebylo záměrem zákonodárce, který naopak vyžaduje posuzování péče od narození až po dosažení zletilosti. (srov. cit. rozsudek č. j. 10 Ads 271/2024-35, odst. 32–33).

Zjišťování skutkového stavu

16. Toto zpětné hodnocení období péče nutně předpokládá korektní zjištění skutkového stavu.
17. Prvotním prostředkem ke zjištění péče je čestné prohlášení, které je součástí žádosti (§ 84a zákona č. 582/1991 Sb., čl. II bod 5 zákona č. 323/2021 Sb.). Jiné důkazy zákon nevyžaduje. Není však důkazním prostředkem bez dalšího dostačujícím – čestné prohlášení má nižší vypovídající hodnotu, neboť jím může být určitá skutečnost pouze osvědčena, nikoliv plně prokázána. Správní orgány tak sice mohou vycházet z obsahu čestného prohlášení, avšak za předpokladu, že jeho obsah není věrohodně zpochybněn, resp. že o pravdivosti jeho obsahu nepanují důvodné pochybnosti.
18. V opačném případě je v základu na žadateli, aby svá tvrzení prokázal jinými důkazy, než jen čestným prohlášením (srov. rozsudek cit. pardubické pobočky KS v Hradci Králové č. j. 61 Ad 10/2023-34, odst. 17–20). Tyto důkazy by žadatel měl označit; samotné neoznačení důkazů žadatelem však nezabývá Českou správu sociálního zabezpečení povinností zjistit skutkový stav v nezbytném rozsahu.
19. Úprava zjišťování skutkového stavu je tedy nastavena tak, že prvotní povinnost tvrzení a důkazní žalobce splní již čestným prohlášením. Pokud toto prohlášení nedostačuje, Česká správa sociálního zabezpečení je oprávněna i povinna zjišťovat skutkový stav sama. Zpravidla však nebude mít dostatek informací v úředních databázích, protože se tato povinnost týká skutečností o rodinném životě žalobce, které jsou – z povahy věci – v dispozici právě žalobce a jeho rodiny. V takovém případě je třeba, aby byl žadatel vyzván k uvedení dalších podrobností a označení případných důkazů (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Ads 21/2025-36 ze dne 17. 4. 2025, odst. 32). Je na České správě sociálního zabezpečení, aby v rámci výzvy blíže vymezila, které skutečnosti mohou být pro posouzení nároku podstatné (a žadatel je tedy má tvrdit, případně prokazovat).

Nedostatečnost tvrzení žadatele, pochybení ČSSZ

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

20. Žalobce v žádosti ze dne 18. 12. 2022 uvedl, že o děti Š., B. a O. P. pečoval v největším rozsahu od jejich narození do zletilosti. Bližší podrobnosti neuvedl.
21. Žalovaná zajistila prohlášení bývalé manželky žalobce J. Z. K. ze dne 10. 3. 2023. Ta uvedla, že se o syna Š. starala od jeho narození v únoru X. do prosince X. O dceru B. se starala od jejího narození v únoru X. do prosince X. Shodně uvedla, že se o děti starala v převažujícím (největším) rozsahu do té doby, než je žalobce v rozporu se soudně upraveným stykem nevrátil do její péče, a následně došlo k nové úpravě styku – svěřením dětí do péče otce.
22. Žalovaná vyzvala bývalou družku žalobce L. Č., ta neodpověděla.
23. Dále žalovaná obstarala rozsudky opatrovnických soudů. Z rozsudku Okresního soudu v Českém Krumlově plyne, že k červnu 1998 došlo k rozpadu společné domácnosti, děti Š. a B. byly předběžně svěřeny do péče matce. Od prázdnin 1998 byl syn Š. fakticky u otce, soud však z hlediska výživného uložil žalobci hradit výživné za července až prosinec 1998, matce až od části prosince a v plném rozsahu za leden a únor 1999. V dubnu 1999 soud svěřil syna do péče otce, dceru do péče matky. Z rozsudku Okresního soudu v Kroměříži plyne, že od prosince 2001 dcera B. pobývala v Plzni u žalobce, od té doby bylo její matce stanoveno výživné. V květnu 2003 soud svěřil dceru do péče otce.
24. Z těchto podkladů lze spolehlivě usoudit, že žalobce měl ve faktické péči syna Š. jednoznačně od ledna 1999 do února 2006, tj. po dobu sedmi let a dvou měsíců; dceru B. od prosince 2001 do února 2008, tj. šesti let a 3 měsíců.
25. Nad rámec toho nelze zjistit nic. Není zřejmé, jak jakým způsobem tato péče probíhala – zda a jak se na péči podílela případná družka žalobce L. Č. (žalobce v žalobě tvrdil, že na péči o děti byl prakticky sám, v tomto období však zplodil i syna O. P., matka tohoto dítěte by tedy v rodinném životě žalobce a jeho prvních dětí patrně mohla hrát nějakou roli).
26. Ve vztahu synovi O. P. pak spis obsahuje pouze čestné prohlášení žalobce a evidenční údaje ČSSZ o výdělečné činnosti matky dítěte L. Č. Z toho nelze usoudit, že péče L. Č. o děti byla v největším rozsahu. Nelze z toho ovšem dovodit ani převažující péči žalobce.
27. Není zřejmé, jaké období lze považovat za období převažující péče J. Z. K., která byla s dětmi Š. a B. na tzv. mateřské a rodičovské dovolené. Tvzení žalobce a J. Z. K. jsou v tomto přímo protichůdná. Stejně tak není zřejmé, jaké období lze považovat za období převažující péče L. Č., která byl s O. P. na tzv. mateřské a rodičovské dovolené. Ve vztahu k L. Č. jsou tvzení žalobce nesouladná s dosavadními zjištěními: obě matky dětí žalobce byly na mateřské a rodičovské dovolené, přesto žalobce tvrdí, že o všechny děti pečoval od jejich narození převážně on (a to bez zřejmého vlivu na jeho pracovní činnost).
28. Dále není zřejmé, zda lze některé období jejich péče považovat za období společné, vyrovnané péče, tj. péče nepřevažující na stranu ani jednoho z rodičů. K tomu spis neobsahuje prakticky žádné tvrzení ani podklady.
29. Česká správa sociálního zabezpečení tedy svá rozhodnutí založila na nedostatečných podkladech. Průběh péče o děti žalobce v období let 1988 až 2019 nebyl důkazně postavena najisto. Žalovaná nevyzvala žalobce k odstranění tohoto nedostatku a ani nevypořádala rozpory mezi stávajícími podklady pro rozhodnutí (rozpory mezi žalobcem a jeho bývalou manželkou, rozpory mezi tvrzením žalobce a záznamy o mateřské a rodičovské dovolené

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

obou žen).

Řízení o sporu o uznání výchovy dítěte

30. Nepřípadný je odkaz žalované na řízení o sporu o uznání výchovy dítěte ve smyslu § 6 odst. 3 písm. a) bodu 14 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 323/2021 Sb. Jakkoliv je pravda, že spor mezi rodiči má být vyřešen v tomto zvláštním sporném řízení, nemění to nic na tom, že rozhodnutí žalované je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a v řízení o žalobě nemůže obstát.
31. Řízení o sporu o uznání výchovy dítěte je řízením o předběžné otázce ve smyslu § 57 správního řádu, ve kterém mohly být nyní sporné otázky patrně vyřešeny. Pakliže nebyly vyřešeny, měla žalovaná zvážit, zda je může vyřešit sama [§ 57 odst. 1 písm. c) správního řádu]. Pokud by dospěla k závěru, že je může vyřešit sama, měla je vyřešit pořádně. Pokud by žalovaná dospěla k závěru, že je sama řešit nemůže, měla postupovat podle § 57 odst. 1 písm. a) nebo b) správního řádu a vyčkat na rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení, která je podle § 53 odst. 3 č. 582/1991 Sb. procesně vybavena k řádnému zjišťování skutkového stavu v tomto sporu.

IV. Závěr

32. Z uvedeného důvodu trpí naříkané rozhodnutí vadami řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., byť jde zřejmě o následek vstupního nesprávného posouzení rozhodných právních otázek výchovného. Soud proto rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
33. V dalším řízení bude žalovaná při posouzení rozsahu péče vycházet z výše uvedených východisek výchovného. Konkrétní výzvou umožní žalobci doplnit podklady ke skutkovým otázkám, které žalovaná považuje za významné pro rozhodnutí. Bude nezbytné vypořádat stávající rozpory, a to i za součinnosti dotčených osob (rodičů dětí, popřípadě konce dětí B. a O. P.). Péči o děti žalobce posoudí komplexně s tím, že musí zohlednit míru podílu rodičů na výchově (péči) o každé z těchto dětí jednotlivě, přičemž v určitých obdobích je možné tuto péči považovat za stejnou od obou z nich. Pakliže žalovaná dospěje k závěru, že tyto otázky je třeba řešit v řízení o sporu o uznání výchovy dítěte ve smyslu § 6 odst. 3 písm. a) bodu 14 zákona č. 582/1991 Sb., bude postupovat podle § 57 odst. 1 písm. a) nebo b) správního řádu
34. Procesně úspěšný žalobce má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. vůči procesně neúspěšné žalované nárok na náhradu nákladů řízení v celkové výši 2 600 Kč za dva režijní paušály a dva úkony právní služby ve věcech důchodového pojištění podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024 (převzetí a příprava zastoupení, podání ve věci samé).

Rozhodnutí bez ústního jednání

35. Z výše uvedeného je zřejmé, že ve věci byly zčásti dány důvody podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., zakládající možnost soudu rozhodnout bez jednání (srov. obdobný závěr cit. rozsudku č. j. 7 Ads 324/2024-51, odst. 29). Soud přesto zvážil, zda je ve věci třeba nařídit jednání, neboť aktuální rozhodovací činnost je v tomto nejednoznačná alespoň pro některé krajské kasační soudy, jak dříve upozornil Krajský soud v Praze sekundovaný zdejším

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

kasačním soudem.

36. V rozsudku č. j. 1 As 224/2023-85 ze dne 17. 10. 2024 dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že dílčí nepřezkoumatelnost vyplývající ze vstupního nesprávného právního názoru, není vadou řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti, ale nesprávným právním posouzením: „*absence uvedené úvahy v rozhodnutí – a tudíž možná nepřezkoumatelnost rozhodnutí v tomto ohledu – je až důsledkem závěru krajského soudu o nezákonnosti takového právního závěru správních orgánů*“. K tomu však srov. např. opačně vyznívající rozsudek č. j. 5 As 116/2018-75 ze dne 19. 3. 2021: „*Nejvyšší správní soud především shledal napadený rozsudek i rozhodnutí ministra nepřezkoumatelnými pro nedostatek důvodů, byť tato nepřezkoumatelnost je důsledkem nesprávného právního názoru... Otázkou souladu ... se městský soud ani ministr, jak již bylo konstatováno, vůbec nezabývali; v tomto směru jsou tedy napadený rozsudek i rozhodnutí ministra nepřezkoumatelné*.“ Není zcela zřejmé, zda se tyto závěry týkají jen nepřezkoumatelnosti jako vady podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nebo zda ji přesahují a dopadají i na další vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s. Pokud ano, není ve světle této judikatury zřejmé, zda nedostatky skutkových zjištění dané nesprávným právním názorem ohledem rozhodných skutečností, jsou tedy nedostatkem skutkových zjištění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., nebo jsou především nesprávným právním názorem. Lze však podotknout, že např. podle cit. rozsudku č. j. Ads 324/2024-51 jde o *vady řízení*, nikoliv nesprávné právní posouzení [srov. jeho odst. 29 *in fine*, který odkazuje 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].
37. Vedle toho existují také přísnější a méně přísná judikatorní linie týkající rozhodnutí bez jednání za situace, kdy je vadou řízení ve smyslu § 76 odst. 1 s. ř. s. stížena jen část rozhodnutí, kdežto zbylá část je jen nesprávně posouzena. Tyto dvě linie se odlišují v názoru na to, zda krajský soud může rozhodnout bez ústního jednání, nebo zda musí jednání nařídit (srov. explicitně rozsudek NSS č. j. 8 As 27/2024-95 ze dne 12. 11. 2024, odst. 19).
38. V souzeném případě však ústní projednání sporné *právní otázky, resp. vad řízení* nemohlo nic nového přinést nad rámec písemné části řízení (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 35 A 12/2024-42 ze dne 24. 10. 2024, odst. 37–38), protože rozsah potenciálního dokazování při sporu žalobce a jedné či dvou matek jeho dětí přesahuje požadavek pouhého doplnění ve smyslu § 77 odst. 2 s. ř. s. Procesně neúspěšná žalovaná s rozhodnutím bez jednání implicitně souhlasila (§ 51 odst. 1 s. ř. s. *in fine*) a výše citovaná rozhodnutí umožňující rozhodnutí bez jednání vyslovila své závěry dříve než rozhodnutí vyznívající opačně. Zdejší kasační soud proto o žalobě rozhodl bez jednání podle výslovné zákonné výjimky v § 76 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 12. srpna 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.